

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Égész évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” minnennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Nº 4-ik szám, havá a lap szellemi részét illető közlemények czimazendők.

AZ ÉRTÉKESBÉ CÍKKEK DIJAZTNAK.
Kéziratok nem adnak vissza.

Hirdetési díjak.

Hatszór hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bátyegdíj minden hírlás után 30 kr. Nagyobb és gyakrabbi
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Opellik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus dor Wollzeile 36.) Hasenstein et Volger (Vallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicitäts-Bureau Budapestben Hasenstein és Vogler hirdetés-köz. irodája. Budapestben A. V. hirdetések felvételi irod. Budapestben Szerviztér 5. sz.

Nyitási cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Nőnevelésünk.

I.

Alig képzelhetni magasabb feladatot, mint a milyen egy nemzet jövőjének megalapításában a nőre vár. A nő nem csak a családnak életető lelke, hanem minden anyja a nemzetnek anyja, a ki nem egy gyermeket, hanem egy népet nevel. Szellemi fejlődésünkben nagy befolyással lehetnek az iskolák, irányt adhatnak életünknek az édesatyák, de a mi az ember igazi lényét, szíve érzelmeként, a lelkesedést, a nemzedékről-nemzedékre szálló gyűlöletet és rokonszenvet illeti, ezeket kivétel nélkül mindég az anya csepegteti a szívébe és alig van nő vagy férfi, a kinek keblében és tetteiben ne tükröznek vissza egész életén át az édes anyának lelke és szelleme. Nem tudunk képzelni oly fásult kedélyt, a mely az édes anyára gondolva, ne simuljon meg mint az oroszán anyjának látára, vagy mint Coriolán, kit hadak nem, de egy édes anya le tudott győzni. Az anyatej-jel örökségbe adja az anya gyermekének mindazt a szépet és nagyot, a mit egy művelt anya érezni és akarni tud. És mert annyira tudvalevő dolog, hogy egyeseknek és ezekben egész nemzetnek az édes anyák adják meg a szellemi irányt, annál kellemetlenebbül hat minden gondolkodó emberre nőnevelésünk jelenlegi állapota, mely egyáltalán nagyon szomorú kilátásokkal kecsegtet arra nézve, hogy az az irány, melyet különösen műveltebb körök női a jövő nemzedéknek adni vannak hivatva, specialiter a magyar nemzet érdekében megfelelő volna.

Feltűnő jelenség legelső sorban az, hogy a míg a gyermekek a felekezeti és állami iskolákban nyert kiképzetésükkel meg vannak elégedve, addig a műveltebb körök az ugyanilyen fennálló leány-iskolákat leány-gyermekeikre nézve elégtelennek, rossznak tartják, s hogy specielis esetet idézzünk, a míg Kolozsvárt felekezeti elemi iskolákban egészen a grófi gyerekekig minden társadalmi osztály fiait feltalálhatjuk, addig ugyanilyen leányiskolák fennállása mellett a műveltebb körök külön sütet után néznek és móreg drága áron nagy számú magán leányiskolákat tartanak fen, a melyek telvék kizárólag a vagyonosabb középosztály leány-gyermekeivel. Már ez egy jelenség magában azt tanúsítja, hogy ezen körök leány-gyermekeik számára olyan divatos különlegességeket keresnek, a melyeket az állam tanrendjébe felvenni célszerűnek és üdvösnek nem talál. Nem akarunk mi itt a magán intézetek berendezése ellen intézni ezáltal támadást, habár ezen

intézetek kenyérkeresetből alapítván, sem tanerők, sem a taneszközök tekintetében nem lehetnek egy színvonalon olyan intézetekkel, a melyek rendszerint anyagi veszteséggel állanak fenn, de csak az oktatásügy magasabb érdekeinek szempontjából alapítottak; hanem igenis nem hallgathatjuk el megrovás nélkül, hogy a felsőbb körök majmolásából kiindulva, műveltebb középosztályunk olyan nevelést ad leány-gyermekeinek, a melyben a nemzeti szempontok, egy nőnek mint honleányának magasabb feladatai, teljesen mellőzöttek s a súly arra van fektetve, hogy ezen nevelés a divat, a belső becsnélküli külső önfittogtatás, a bon ton kíváncsalmainak megfeleljen. Nem büne tehát azoknak a magán-intézeteknek, hogy fennállanak, hogy többé-kevésbé rosszak, hogy a nemzeti szempontokat teljesen elhanyagolják s olyan tárgyakra fektetik a fűsúlyt, a melyekre egy magyar nőnek nemcsak egyáltalán nincs szüksége, hanem határozottan szellemi irányára s magára a nemzetre nézve káros, hanem büne annak az osztálynak, a mely leány-gyermekei számára ilyen iskolákat követel s ilyen intézeteket tart fenn.

Tudvalevő dolog, hogy ezen intézetek legfőbb törekvése abban összpontosul, hogy tanítványaik egy kis zongorajáték mellett a német és francia nyelvben s ezen nemzetek irodalmában minél több jártasságot sajátítsanak el. Nem szólunk a zenéről, a zene és ének a kedély és szív nyelve, a melyen beszélünk s a melyet érteni minden műveltebb nőnek lelki szükség, hanem a mit ezen intézetek a német és francia nyelvvel elkövetnek, egyenesen a nemzet-fejlesztés életerébe vág s általa egész nemzedékek magyaros szellemében okoznak helyrehozhatatlan károkat. Am tudományos pályára készülőknek szükségük van mindkét nyelvre, miután „megismereték” teljesen a magyar irodalmat, tanultak lelkesedni kincseiről s verükké vált a magyar szellem, de leány-gyermekek szellemi irányát, még mielőtt a haza és nemzet érzelmével, vágyaival és törekvéseivel, vezérszellemeivel megismerkedtek volna, a német és francia irodalomra irányítani, a tanulásra amugy is rövidre szabott idejüket más praktikusabb tantárgyak helyett ezen nyelvek elsajátítására elfecsérelni, nemzeti bűn, saját hazai érdekeink teljes elhanyagolása, haszontalan idő és pénz-pazarlás, egy nemzeti önérzetet lábba tipró aristocratiens divatnak gyermekes majmolása.

Ezekre nézve elmondunk egyet-mást még a jövő alkalmával. J.

BELFÖLD.

(Kemény Zsigmond társaság működésének színelőadása.)

Marosvásárhely nov. 3.

A Kemény Zsigmond társaságának évi rendes közgyűlése f. hó 9-én fog megtartatni. melyen báró Apor Károly elnöki megnyitó beszéde és dr. Tolnai Lajos titkári jelentése után Szilágyi Sándor rendes tagnak nagyérdéki, történelmi tárgyu székfoglalója és Hegedűs Istvánnak „A pusztakarási sir” című szép elegiája, — az előbbi Tolnai az utóbbit Deák Lajos rendes tagok fogják fölolvadni. Megtörténhetik, hogy Balázs Sándor rendes tag is fog személyesen fölolvadni egy rajzot, de ez még nem bizonyos. A rendes közgyűlést ősi szokás szerint társasbörze fogja követni, melyen a társaság tagjain kívül más érdeklődők is fognak részt venni.

A Vereshajut, Lunkácsinak ezen részleteiben sok helyt sikerült, de egészben véve kevésbé költésiművét adták elő műkedvelőink, még pedig a várakozást minden tekintetben felülmúló sikerrel. Szócs Lila (vereshajut), Worol Irén (szemes Borcsa), Kurdilla Vilma (Zsófi) már valóságos kedvencczévé váltak a közönségnek s oly biztosan mozognak, annyi értelemmel, sőt jízissel játszanak, a mennyi már nemcsak szórakozást, de műveltséget s képes nyújtani a közönségnek, a mely pedig nálunk részint valóban nagyobb részt affectatióból ugyancsak kényes. Voloncs Barta (őrv. Sajgócs), Szabó Lajosné (Sári) és Herlioscáné (Boglár Agnes) jól játsztak sa többi nők is kielégítően.

Az est hőse azonban, már csak be kell vallanunk, a kis Szabó Gyula volt, ki Veréb Janó halás szerepét (csak is ez az egy halás szerep van az egész darabban, mert a czimszerep alakja sok kifogás alá eshetik) akkora otthonossággal, élénkséggel, humorral és kedélylyel adta, a mennyi sok vidéki színésznek éveken át folytatott gyakorlat után sem sikerül, ugy, hogy képes volt nem csak a karzati, de a finnyásabb igényű közönséget is általános derűlttségben tartani. Tóth Jenő színész úr szokott biztonságával játszott, csak némileg kevesebb élénkséggel, mint máskor, Kurdilla, Bártfay, Imreh, mind elég jók voltak, csak az utóbbi kissé többet lármáz, mint kellene.

Közönség szép számmal volt jelen s mind végig (11 óráig) jól mulatott, s ha a zenészek ügyetlensége pillanatnyi fenakadást nem okoz, melyből Szócs Lila ügyes rögtönzése kiragadta a játékokat és közönséget — az egész előadás teljes sikerűnek mondhatnók. D.

Mindamellett, hogy a marquis kifogástalanul udvarias és előzékeny volt irányában, ám-bár, hogy csaknem alázattal kívánta kinyerni jó indulatát, a kegyes pillantásait, Hortensia szilárdan tartotta magát, s nem volt lefogve-rezhető.

Horace a maga részéről mindent elégtűl arccal hallgatott végig; ugy találta, hogy nagylátja igen kedvesen viseli magát s segített a vágytól, hogy szívéhez szoríthassa őt; ő is ugy találta, hogy Corneuil asszony még soha sem volt oly szép, oly hódító, mint ma, hogy a nap szokatlannul fényesen sütt e reggelen, hogy fényt és ragyogó világosságot hint boldogságára, hogy a lég telve van balzsamos édes illattal, s hogy minden e világi dolgok, a leggyönyörűségeiben folynak tova.

Azonban volt mégis egy aggodalma, mely nyugtalanná tette s felhőzt a homlokára. Ujból átolvasva ma reggel Manethon egy töredékét, oly helyre bukkant benne, mely megingatni látszik kedvenc tanulmány tárgyát, melyhez épp ugy ragaszkodott mint életéhez.

Időnként kezdett kétségkedni afelől, ha valyon valóban Apepi király uralkodása alatt jött volt József a Jakab fia Egyiptomba? ezután ismét szemrehányást tett magának e kétkedésért, mely aztán egy percz múlva ismét elméjébe ötlött. Ez ellentmondások busították őt, mért nagyon sokat tartott Manethon szava bévehetőségéről.

Hanem mikor megint Corneuil asszonnyal tekintett, lelke ismét nyugodt lett, aggodalmait elsimultak és kedvese szép szemeiből teljes bizonyosságot olvasta ki annak, hogy azon Pharaó, ki nem ismerte Józsefet, csakugyan I. Sethos volt, mely esetben aztán azon Pharaó, ki ismerő volt, bizonyos, hogy Apepi volt.

A KOLOZSVARI IPARKAMARA jelentéséből.

(Folytatás.)

Erdészeti és fakeskedés.

A tutajok készítése és szállítása: 6—12 néha 14 szál fenyőfa, kétvégükbe eszközölt bérővásokra illesztett kemény heveder közé köttetik össze. Ezt nevezik egy fertály (tábla) tutajnak. A hevedert kemény bükk vagy cserfa szeggel erősítik a tutajokhoz, a melyek mindenkén elől és hátul kormánylapát van.

A 10 hüvely átmérőjűnél vékonyabb fákbl készült tutajoknak „kaula,” 8 ölnél hosszabb és a legnagyobb gömbölyű fákbl készülteknek „duláb” a neve.

Régi időkől fogva a kaulákat szőlő karókkal, szarufakkal, rudakkal, faragott léccel, néha deszkákkal terhelten két ember viszi Szász-Régenig vagy legtávolabb Maros-Vásárhelyig és ott adatnak el; tovább szállításuk legtrikább esetben fizeti ki magát.

A kaulák és azok felterhének termelése következik el a legnagyobb erdőpusztítást, mint-hogy a fa igen fiatal korában használdók ki.

Ennekelett, mikor az eladás nem köbtartalom szerint, hanem szemmértékre történt minden tutajhoz 100 darab 2 öl hosszú, 10—12 hüvelyk széles 1/2 hüvelyk vastag deszka volt bele érve (törvény deszka — marosi deszka). Az alföldre szánt minden fertály tutajra feltehernek 120—125 darab deszkát raktak fel azért, hogy az Alföldre legalább 100 darabnál többet tudott a vevőnek számba adni, a többletet külön fizették.

Az ilyen rakott tutajt két ember viszi Szász-Régenig, onnan más rendbeli két ember Malomfalva-Ugráig, a hol 4 fertály (tábla) köttetik össze, t. i. 2 tábla elől és 2 tábla hátul. Ezt nevezik egész tutajnak vagy „terhének.”

Ha az ilyen tutaj, ha csak a rendes 500—600 deszkával, vagy ennek megfelelő tönkökkel van terhelve, viszi 2 ember; ha pedig a rendes terhén kívül még épületes, ső vagy gabonával stb. rakatik meg, viszi 3 ember Zám-Soborsinig.

12 tutaj-leher képez egy „transportot” (csapat) egy felelős gazda vezetés alatt. A gazda ad a ki a béréseknek (vezetőknek) az élelmet a tutajok számbavételéig, fizeti a vámoikat és igazítja az útközben előforduló számos bajokat. A gazda rendszeren a csapat utolsó tutaján van; ezen tutajon (ládás terhén) van az élelem is.

Az evező személyzet azon része, a mely a tutajokat Sz.-Régenig viszi, „havasi bérés,” a mely onnan Malomfalva-Ugráig szállítja, „szentpáli,” azon alól pedig „lippai bérés” elnevezést kapott.

A Gyergyón alól falvak u. m. O-Topolca, Göde-Mesterháza, Palota, Ratosnya, Fű-

Mikor az embert egy szép asszony gyöngéden szereti, akkor mindent szívesen elhisz, minden lehetővé lesz, minden rendbe jó, Manethon, József, Apepi király, szóval minden.

De ugyan mi ment végbe a marquis szívében? Minő legyőzhetlen ígéretnak esett áldozatul? Annyi tény, hogy egészen átváltozottnak látszott. Fellépése nagyon szerencsés volt, s Vereze asszony, nagy kedvét lel elbeszél történetkéiben. Azonban lassankint a marquis heve kezdett lankadni. Ez ember ki eszméinek anyjára ura mindig, most nem birt azokon uralkodni; ez ember, kinek a beszéd anyjára hatalmában áll, most kinosan kereste e szavakat. Darab ideig küzdött e sajátos varázslat ellen, mely megfosztotta őt tehetségeitől, de hasztalan volt. Ezentul csak pár szakított mondatot vett részt a társalgásban, de melyek teljeseo értelmetlenül hangzottak, csak hamar mellé ábrándozásba, a legkomorabb hallgatásba merült.

— Anyámnak igaza volt, gondolom magában Corneuil asszony.

Fensőbbiséget gyakorlok felette, s még ugy látszik fél tölem. S szerencsét kívánva magának, hogy sikerült el hallgattania az ostromló ütegeit, s kioltani tábori tűzét, büszke elégtelenség mosolya vonult végig ajkain. Azután csak hamar felállt, egy kerülést indítványozva a kertben, s Horace sietőt követni őt.

A marquis egyedül maradt Vereze asszonnyal. Egy kis ideig követte tekintetével a szerelmes párt, mely lassu léptekkel távozott el tőlük, s végre egészen eltűnt egy bokrozat mögött. — Ekkor ugy látszott, mintha a varázs meg lenne törve.

Miraval ur vissza nyerte beszélő képességét, s halkan mormogta maga elé.

leházáig le „Maroslaka” cumulativ elnevezéssel említetnek.

A Gyergyóban termelt tutajok Gyergyó-Remetől gyűjtönek össze s innen, úgy Maroslakáról Sz.-Régenig a bérés fizetése 4—16 frt., néha 20 frt. élelem nélkül. Sz.-Régenitől Malomfalva-Ugráig 2—6 frt. élelem nélkül. Az ugynevezett lippai bérésség 24—26 frt. és a tutajok számbaadásig teljes élelmezés. A lippai bérések átvesznek Sz.-Régenben egy fertály tutajt, erre rakják az egész tutaj-terhe-összekötésére! szükségelt anyagokat, u. m. guzsvessző, bajnok-szégeket, köteleket; elkészik a ládás tutajt és megrakják élelemmel. Az átvitt egy fertály tutajt leviszik Malomfalva-Ugráig, ott foglalnak hozzá még 3 fertályt; ezt a négy fertályt egész tutajjá kötik és ugy viszik Zám-Soborsinig, a miért kapják e fennirt bért.

A tutajok előállításai költségei Az épületes előállításai költségei ennekeltö az alföldi árakhoz képest nagyon változtak, mert ha a fát az Alföldön jól fizették, a kisebb kereskedők igyekeztek mentől több tutajt lefoglalani, azokat túlságosan fizetvén és a munkabért is szerfelett fölemelvén.

Ez pedig igen káros befolyással volt, mert különösen az oláh munkások túlyomó többsége addig, a míg a könnyen szerzett pénz tart, nem dolgozik.

Mióta a községi erdők legnagyobb része elfogyott és azokban az erdősök némileg meg lett szorítva, a munkabérfizetésben is több rend hozatott be. A nagyobb társulatok reá szoktatták a népet, hogy a tutajfákat köbláb szerint dolgozzák ki. A távolsg tekintetbe vételével fizetetik a fának döntéséért, a Maros partjára való kiszállítása és tutajba való összekötéséért köblabonként 6—12 kr. A köblabonkénti fizetésnek meg azon megbeesülhetlen következménye lett, hogy a munkás a ledöntött fának minden használató részét kiderdli, míg ennekeltö, a könnyebb ki-bordás tekintetéből minden rendelet, sőt bírság dacára a fákat megfaragta, rövidebbre vágta stb. ugy, hogy jelenben ugyanazon területről jó harmadával több fa termeltetik, mint ennekeltö.

A Maros partján bekötött tutajt a tulajdonos vetteti vízbe, fizet ezen munkáért 1 frt 50 krtól 3 frtig.

Említve volt, hogy a lippai bérések a tutajok számbaadásig élelmeztetnek; állván pedig 1 csapat (transport) 12 terü — 48 fertályból, melyeket 24 ember (bérés) kormányoz; ezeknek és a felelős „gazdának” élelme 150—200 frtig feltehető, valamint az apróbb felszerelési eszközök u. m. kifogókötelek, guzsvessző, bajnok és ellenszerek, lisztes ládák, pálinka és vízi edények stb. 80-tól 100 frtig felkerülnek.

Vám (gátsúlási kárpótlás) fizetetik minden

„Szerelmesek boldog szerelmesek . . .
Legyetek egymásnak mindig szép kedves élettárs

Mindig új kellemeket, újabb kincseket.
Fedezve fel egymás szívének rejtekén.”

Azután Vereze asszony felé fordulva költői kifejezéssel így kiáltott fel:

— Nem, eddigelő még semmi szebbet nem találtak fel az ifjúságnál, semmi istenibbet, mint a szerelem. Unokaöcsém, valódi iszerencsés kopó: Fennhaugon szerencsét kívánok neki, s halkan magamban irigyelem sorsát.

Vereze asszony e lelkesült felkiáltásáért legkellemesebb mosolyával jutalmazta meg őt, mi ezt jelentette:

— Jó öregem, rosszul itélünk meg téged. Történetesen tán hasznodat is vehetjük valamire?

— Mentől tovább látom őket egymás társaságában, marquis ur, annál inkább meggyőződem a fölől, hogy e két egyén egymás számára van teremte. Soha jellemek jobban össze nem illettek, mint az övék, ugyanegyek izléseik és ellenszenveik, egyetlen megvetést éreznek a közöpszerű gondolkodásmód, kicsinyes számítások, a köznap érdekek iránt. Mindketten az égből, boldogságuk önfeledtségében élnek.

Oh! higgye ei marquis ur, a sors különös kegyes végzéséből történt, hogy életutaik keresztelték egymást.

— Nagyon végzeteszerű volt valóban, felelt a marquis, s „in pello” hozzá tette: A valódi végzet az anyák ügyességében rejlik.

(Foly. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

APEPI KIRÁLY.

REGÉNY.

IRTA:

Chebulicz Viktor.

Első rész.

II.

(Folytatás.)

Miraval ur végre erőt vett magán, s nem sokára visszanyerte ismét biztonságát, s könyved modorát. Nehány jelentéktelen szóváltás után, egész jó kedvvel beszélt el több adomát, diplomata pályájának korából, melyeket nagy élénkséggel s sok szellemmel adott elő.

Beszéd közben, a marquis magában elmélkedve, ily gondolatokat forgatott eszében: — „Nincs mit mondani az ellen, hogy nagyon szép; kitűnő asszony, valódi királyi vad. Minő szemek, minő haj s minő vállak!

Fogadni mernék, hogy a mi nem látszik belőle, felér aszal, a mit láthatni. Lehetősége-e, hogy ezen anyának legyen leánya? s hogy ama vereze hajak hozták volna létre e gyönyörű szöke fűrtöket? A végén is kiegészítik egymást: az öreg csak emeli a fiatalabbik szépségét. Nem tagadhatom, szépsége izgat, ingerlőtté tesz.

E nő arra van hivatva, hogy sok szegény

malom-gáton fertályonként 2 és fél kr és van mindössze 22 gát.

A havas szabályozására fizetettik minden fertály tulaj után harminc krajczár, a mely fizetés alól a görögényi uradalmi erdőkben termelt és a Görögény vizén usztatott tutajok ki vannak véve.

Kezelési rendsz. kiadások, felvigyázói fizetések, utazások stb. fertályonként 10 forintba tehetők.

A rendkívüli zsarolások, árvizek általi károsítások stb. meg nem határozhatók; néha csaknem semmi, míg más években borzasztó összegre mennek, mint p. o. 1877-ben legkisebb számítás szerint hetven-nyolcvan ezer forintot tettek ki.

A tutajok elárúsítása. A marosi épületfának emporiuma az egész Marosmenté, úgy a Tisza és Duna alsó vidékei. Főpiacra Arad és Szeged; kevesebb Fehérlételek és Orsova.

A tavaszi hóolvadások vagy nyári esőzések által okozott magasabb, a tutaj-usztatásra alkalmas vizállás alkalmával az erdélyi kereskedők leszállított tutajait a tutaj-megőrzéstől értesítették, foljónnak s ott bevásárolják szükségletüket. A hunyad-arad- és krassómezei terjedelmes tölgy és bükk-erdőségekben termelt tűzi, kerékgyártó és bognárfák, úgy tölgy-talpákat, kertoszlopokat, saszákát stb., sőt mész és kövezet-köveket üzleteik számára bevásárolva, ezen árakkal megterhelik a vásárlott tutajokat a viz-állással mérten. — Ezen alól már 4 evező használtatik, mert az eddigi csekélyebb súlyú felteher helyett itt egy egész tutajra 1½ — 2 köb-öl kő, 13—14 öl tűzifa, 800—1000 deszka, vagy más minőségű árut raknak.

Az ily feltehernek szállítása sokkal kevesebbe kerül, mint vasuton vagy hajókon, az alföldi kereskedőknek ottthon kevesebben áll a tutajfa, mintahogy azt az erdélyi kereskedőktől megvásárolta Zám-Soborsinban.

(Folyt. köv.)

— Az üzletvilágban egyre több jel mutatja azt, hogy a krach óta folyton tartó pangás vége felé közeledik és helyébe egészséges alapsz. nyugvó fellendülés kezdődik. A „N. Pr.“-ben Wirth Miksa jeles nemzetgazda több mozzanatot sorol fel, melyek arra mutatnak, hogy az általános üzleti viszonyok javulásnak indultak. A vas és az élelmi czikkék ára emelkedik, az építési tevékenység az Océánon innen és túl megindult. A munkabérek is kezdenek emelkedni. Az északamerikai Egyesült Államokban ezen áramlat általános és 10%-ot meghalad, a kőművesek némely helyen plane 50 cent (1 frt) ár-emelést eszközöltek ki. — Franciaországban és Belgiumban hasonlóan erősebben lüktet az üzleti élet, elannyira, hogy Franciaországban már tul-speculációtól lehet tartani. De az amerikai üzleti fellendülésnek egészséges alapja van; az oriai gabnaexport, a 2—300 millióra menő kőolajexport s a közel négy millióra menő pamutexport és számos más fontos termelési ág. Mindez arra enged következtetni, hogy az amerikai üzleti fellendülés kedvező kihatással lesz az európai kontinensre, tehát hazánkra is.

— A delegációk, mint a „Bohemia“ értesül, két ízben fognak összegyűlekezni az 1880. évi költségvetés megszavazása végett. Az év vége előtti ugyanis rövid ülészekben fogják megszavazni az 1880. első érvényű költségvetését, és aztán februárius hónapban fogják tulajdonképen tárgyalni a költségvetést.

Ugyan a kérdéssről a következőket írják Bécsből a „Bud. Corr.“-nek:

A közös kormánynak, az osztrák és a magyar kormányokkal egyetértve, az volt szándéka, hogy a delegációkat f. évi november 30-ára hívja össze és még az idén letárgyalatja az 1880. évre előirányzott s normálisnak tekinthető költségvetést. — Ha a Bosznia és Hercegovina közigazgatásáról szóló törvényjavaslatot nemcsak a magyar országgyűlés, hanem a reichsrath is megszavazza még e hó végéig, illetőleg általában elintézi, akkor a delegációk november 30-án valóban össze is fognak ülni; de ha az osztrák reichsrath — melynek delegációja maga követelte, hogy Bosznia és Hercegovina közigazgatása törvény által rendeztesse, minden várakozás dacára sem tárgyalná le most e törvényjavaslatot idejekorán, akkor a delegációk csak december elején fognak rövid időre összegyűlni az indemnitási javaslat megszavazása végett. Mindazonáltal, hogy a reichsrath ellenzéké azt állítja is, hogy Bosznia és Hercegovina adminisztrációja tárgyában a törvényjavaslat felesleges, minthogy véleményünk szerint az osztrák alapvetővérték értelemben a boszniai és hercegovinai közigazgatás költségeinek megszavazására a delegáció ugyis illetékes: a törvényjavaslat a reichsrath többsége által annál valószínűbben elfogadható, mivel erre korántsem szükséges a két-harmad majoritás s miután a törvényjavaslat semmi tekintetben sem involválja valamely állami alaptörvény módosítását.

— A magyar költségvetés sa. „Nordd. Allgemeine Zeitung“. A „Norddeutsche Allgemeine Ztg.“ legutóbb megjelent számában egy budapesti levelet közöl, melyben nagyjában részletezi a pénzügyminiszter által a magyar parlamentnek benyújtott költségvetési javaslatot s az azt megelőző pénzügyminiszteri expozé. Habár Szapáry Gyula gróf, írja az említett lap, nem nagy szónok, expozéjával a házbán nagy hatást keltett. Még az ellenzék sem volt képes e hatás alól menekülni. A tény, hogy az előirányzott deficit csak 15,519.000 forintba rug, bizonyítja a pénzügyi helyzet javulását, s méltán ébresztheti a külföldön azon meggyőződést, hogy a kormány mindent megtesz a sülygyen helyreállítására. Ez mintegy 18 milliónyi javulást jelent. Szapáry gr. Magyarország pénzügyeinek vezetését közvetlenül Széll után vette át. Széll műve, a magyar államhatalmát megszilárdítása, illetőleg helyreállítása, a külföldön, Bosznia occupatiója következtében veszélyeztetve lenni látszott, és dacára mindezeknek a pénzügyminiszter kijelentései most, hogy az ország ügyeit rendezhetőknek tartja. És csakugyan a Kerkapoly által könnyelműen kötött 153 millió kölcsön már törlesztve van, a deficit oly mélyre nyúl, hogy a költségvetésnek tartja. És csakugyan a Kerkapoly által könnyelműen kötött 153 millió kölcsön már törlesztve van, a deficit oly mélyre nyúl, hogy a költségvetésnek tartja. És csakugyan a Kerkapoly által könnyelműen kötött 153 millió kölcsön már törlesztve van, a deficit oly mélyre nyúl, hogy a költségvetésnek tartja.

— A költségvetés, s méltán ébresztheti a külföldön azon meggyőződést, hogy a kormány mindent megtesz a sülygyen helyreállítására. Ez mintegy 18 milliónyi javulást jelent. Szapáry gr. Magyarország pénzügyeinek vezetését közvetlenül Széll után vette át. Széll műve, a magyar államhatalmát megszilárdítása, illetőleg helyreállítása, a külföldön, Bosznia occupatiója következtében veszélyeztetve lenni látszott, és dacára mindezeknek a pénzügyminiszter kijelentései most, hogy az ország ügyeit rendezhetőknek tartja. És csakugyan a Kerkapoly által könnyelműen kötött 153 millió kölcsön már törlesztve van, a deficit oly mélyre nyúl, hogy a költségvetésnek tartja. És csakugyan a Kerkapoly által könnyelműen kötött 153 millió kölcsön már törlesztve van, a deficit oly mélyre nyúl, hogy a költségvetésnek tartja.

KÜLFÖLD.

Az „Agence Havas“ egy konstantinápolyi távirata megvilágítja a török-angol viszonyt.

Anglia, úgy látszik, komolyan utját akarja állani a „végzetes befolyásoknak“, melyek Salisbury utolsó beszede szerint veszedelmekkel fenyegetik Törökországot és noha kételkedünk benne, hogy Anglia hivatala érezné magát követeléseinek oly ultimatumban adni kifejezést, mely a szultán trónvesztésével fenyegetné — annyi mindenesetre bizonyosnak látszik, hogy Britannia határozott állást foglaltatja a konstantinápolyban újra érvényre jutott orosz tulsuly ellen.

Anglia megunt a méltatlan játékot, melyet a porta Törökország és részben Európa érdekeivel, midőn oly férfiakra bizza a kormányt, kik egész multjok után itélve, semmimely hivatalossal nem bírnak az újjáalakított Törökország vezetésére és sehol nem találunk rokonszenvre, hol Törökország missióját csakugyan európai szempontból fogják fel.

Az „Agence Havas“ azon állítása, hogy Angolország ez új szultánt Británia, Ausztria-Magyarország és Franciaország gyámsága alá akarja helyezni, eléggé jellemzi azon hatást, melyet a törökországi dolgok új fordulata a nyugat-európai hatalmaknál szült.

A szultán vesztélynek viszi előbe országát. Az angol fenyegetésekre azzal felelt, hogy magához hivatá a konstantinápolyi muszka követet, Lobanoff herceget, kivel 3 óra hosszú konferált, minek következtében Lobanoff azzal Liviadiába utazott tanácsot kérni a csártól a további teendőkre nézve. Az angol követől ellenben kétszer tagadta meg s harmadszor pedig „betegség“ ürügye alatt félbeszakította az audientit. Layard a reformok keresztvitelére garanciát, első sorban az elzáró kormány visszahelyezését követelte, miről a szultán hallani sem akart. A helyzet igen feszült s nem volna csoda, ha Anglia a legvégsőbb eszközökhöz nyulna.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése. nov. 4.

Szlávy József elnök az ülést megnyitván, mindjárt fölvetett a legutóbb félbeszakított vitát, a 32. § tárgyalásának (az állampolgári jognak távollét általi elvesztése) folytatása.

Gullner Gyula szól először és pedig hol ellene, hol mellette. Tiltakozott Simonyi Ernő azon legutóbbi kijelentése ellen, mintha az intézkedés Kossuthra való tekintetből hozott volna, s hogy a függetlenségi párt Kossuthra hivatkozva, annak nagy nevét monopolizálja. Erősítette, hogy ő milyen magyar, hogy neki nincs Ausztriaja (csak hogy a ház itt nem élenezett, hanem „Ohó“-t kiáltott); s utóvégre is elfogadta a szakszót, csak módosítást nyújtott be hozzá. — Hegyessy Márton és Degré Alajos válaszoltak Gullner szavaira. Mig London és más városok, ugymond többek közt Degré, diszpolgárok ká választották Kossuthot langeszéért és nagy szívvel, mely langesz 15 millió embernek adott polgárjogot, s mely nagy szív mindig értünk do-

hog: addig ez a népképviselőt akarja megfosztani Kossuthot állampolgárságától? — Hegyessy töröltetni kéri a szakaszt.

Szilágyi Dező a külföldi törvényekből bizonyította a § helyes és átvés voltát. Veszter (egyesült ellenzék) a függetlenségi párt jogos helyeslése közben Hegyessy indítványát pártolta; ugyszintén Thaly Kálmán.

Molnár Aladár Gullner mellett. Szabély Antal Hegyessy mellett nyilatkozott s azután szavazásra került a sor. Tisza Kálmán miniszterelnök is hozzájárulván, a §. Gullner módosításával fogadtatott el, mely szerint nem az osztrák-magyar monarchia, hanem a magyar haza határán kívül tartózkodók vesznek el állampolgárságukat 10 év leteltével.

Simonyi Ernő ennek folytán egy új szakaszt kíván beszúrni, mely szerint a 32. §. intézkedése politikai menekültekre nézve nem áll. — Pártolták ezt Almásy Sándor, Helfy Ignác és Csanády Sándor és ellenzék Tisza Kálmán. A névszerinti szavazásnál az indítvány elbukott, miután csak 52-en szavaztak rá (a függetlenségi párt összes jelen volt tagjai, továbbá Bönyi Sándor, Urányi Imre, Nemes Sándor gróf a pártion kívül, Mandel Pál, Jankó Miklós, Veszter Imre az egyesült-ellenzékiek közül) és 141-en ellene.

Madarász kivégeztetése.

Szemet-szemért, fogat-fegért, mondta Mózes törvénye, melyet ma kérelhetetlen szigorral a rabölgyilkos Madarász Jánosra is alkalmaztak. Még mindig megoldatlan kérdés, problema, van-e a társadalomnak joga egy embert megfosztani életétől s a Hugovictori „la pitie supreme“ vagy az „a milyen mértékkel mérsz, olyannal mérnek neked vissza“ felele meg inkább a törvény szellemének.

A siralomházban, hová tegnapelőtt délelőtt szállították, feltűnő egykedvűséget és érzéketlenséget tanúsított s életének végső percéig erőtlen szerű benyomást tett.

Eseti 9 órakor lelékült s aludt meglehetősen nyugodtan éjféli 1 óráig. Ekkor fölkel s szeretőjének írt levelet. A levél 3 sűrűn írott lapra terjed, s 4 óra volt, mire elkészült vele. György Vilmosnak adta át, megkérve őt, adja kézhez. 4 óra után kezdődött meg az ájtatoskodás. A gyilkos, mint mondják, többször zokogni kezdett, s bár belzetének teljes tudatára soha sem jutott, az a gyermekes helyeség, mesyet tegnap muratott, elhagyta.

Ezalatt odakün fölállították az akasztófát. Már mielőtt hajnalodni kezdett, 5—6 óra közt számos kíváncsi ember vette körül a keresési-utifegyházat, melynek bezárt kapuja előtt szuronyos katonaság, gyalog és lovas rendőrök iparkodtak a rendet fontartani, mely nekik azonban meglehetősen barbár módon és meglehetősen rosszul sikerült. A vezénylő tiszt kétszer vagy háromszor is szuronyt szegeszett az egyre szaporodott községére, a lovas rendőrök a legdurvább csoportok közé vágáltak és csodálkozni lehet rajta, hogy nem történt szerencsétlenség; a többi gyalog rendőr lökdöste, taszigálta az embereket, gorombáskodott velük kénye-kedve szerint. A rendelenségek főoka valószínűleg az volt, hogy a fegyház udvarára belépti jeggyel bíró emberek közül — jól lehet már reggel 5 órakor számosan voltak jelen — 5 és fél óra előtt senkit nem eresztettek s így aztán annyira fölforlódott a bemenni óhajtok, hogy sokan jegy nélkül is befurakodtak s a nem épen nagy udvart — jóllehet a törvényszék alig 100 jegyet osztott ki — csaknem egészen megtöltötték.

Hat óra felé felszárad Schmerling gyalogezredbeli katonaság érkezett meg, mely a vesztőhelyet félkörben vette körül.

Az elítélt szeretője, Kárácz Teréz (egy szóles képu, pufók, nagy orru, közönséges arcu magas nő, kit azonban néhány lap mégis szépnéki kiáltott ki) is be akart az udvarra furakodni, hangoztatva, hogy ő a „Madarász szeretője“; denem engedték meg neki, hogy Madarászt meghalni lássa.

Még 15 perc hiányzik a hét órához. Az arczokon kándiság, várakozás, félelem, mndor vegyül egymással. Sokan ágoskodva nézik az akasztófát vagy felállnak az udvar hátsó részében levő pad és ládára; mások megállnak a siralomház ablaka előtt, honnan látható a halálnak eljegyzett ifju, a miat fegyveres öröktől körülveve Győrivel föl s alájár. Szürke kabát és nadrág, fekete shawl és alatta durva ing van rajta; arca fakó mozdulatlan, tekintete bamba, eretinszerű, magatartása merev; szóval a benyomás, melyet az alacsony, kis szöke bajszú fickó kelt, maga a sivárság, mely borzongatva futja át a néző tagjait.

Közvetlenül hét óra előtt szél kerekedett s erős szélroham megegyőzt a udvaron levő fák-nak már nagyrészt kopasz ágait. A néphit erre azt szokta mondani: Valaki felakasztotta magát. Különben derült, fagyos nap, az első téli nap volt ma.

A bíróság is megérkezett már s pontban hét órakor kinyílik a siralomház ajtaja s azon kilép Madarász János fegyveres őrei és a lel-kész kíséretében. A bíróság részéről vele jött Matavovszky Arthur törvényszéki bíró, Győr-

ky Miklós jegyző, a királyi ügyész részéről pedig Bakos ügyész. Megállva a bitófánál, itt még egyszer felolvassák neki az ítéletet, mit ő kábultan, szó nélkül hallgat végig, úgy hogy figyelemzetni kell, vagy le sapkáját. A bakó ott áll három segédjével, kik Madarászt fölteszik a számolyra. — Még egy perc és a számolyt elrántják alóla és Kozarek keze befogja az akasztófán függőnek üveges, meredt szeméit.

A hóhér ez alkalommal ügyesebben végezte csunya mesterségét, mint Rózs a akasztásánál. Madarász egy pillanat alatt függött, miután maga segített nyakát a hurokba igazítani és Kozarek jelentette, hogy elvégezte kötelességét. — Az elítélt, se midőn a bitó elő vezeték, se midőn az ítéletet utóljára felolvasták, kihirdetvén neki, hogy a király szabad lefolyást enged az igazságszolgáltatásnak, a midőn a számolyra lépett, egy hangot sem adott magától; mozdulatlan, a halott-némásága igazán ijesztő volt. Ugyanazon kötélen akasztották föl, melyen már Tóth Ferenc honvéhadnagy és Rózs a István csüngtek.

Körülbelül egy negyed óráig csüngött az akasztófán a nélkül, hogy nagyon megváltozott volna, mire dr. Glüek Ignác törvényszéki és dr. Szikszay Ferenc börtön-orvos konstaltálták, hogy meghalt. Erre György Vilmos mondott rövid, igazán keresztény szellemű utolsó, megomlívva azt is, hogy Madarász az utolsó éjjel — ezt csak ő tudja — megbánta bűnét.

Ezzel véget ért a borzasztó szertartás, de a közönség azért még nem akart távozni. Sokan akarták látni, hogy boncolóják Madarászt, mások az akasztófáról akartak forgácsokat lehagyni vagy a kötélből vinni haza darabokat; voltak olyanok is, kik a kivégzett ingét, gatyáját kérték el. A fegyházi igazgató, látván, hogy a közönség nem akar távozni, azzal fenyegetődzött, hogy egyenkint viteti ki az illetőket rendőrökkel. Ez hatott s csak néhány orvos és hírlapíró maradt a halál és gyász ama színhelyén, bevándor Madarász boncolását.

Tanügy.

Titkári jelentés

a kolozsmegyei tanító testület 1878/9-ik egyll. évi működéséről.

(Vége.)

Továbbá Kállai János szoboki tanító felolvasást tartott a központi választmány által megfajított végett kiküldött következő című tételtől: „Hogy lenne legezélyesebb beosztani a tanulat és szünidőt, hogy a földmives neosztály gyermekei az iskolától se maradjanak el, s otthon a mezei munkában is segítségére lehessenek szülőiknek.“

A felolvasott általjavasolt beosztása a tanítónak a kör által elfogadtatott. Végre ugyanezen gyűlésen felolvasást tartott még Deezsi Domokos a választmány által kiküldött következő című tételtől: „Fejtessenek fel azon okok, a melyek miatt a közép nagy része maig is idegenkedik az iskolától, s ezzel kapcsolatban felhozandók azon módok és eszközök, a melyektől e baj orvoslását remélhetni.“

A felolvasott értekezést a tétel megvitatása követte, mely vitaközös részleteire azonban, a tér szűke miatt, ki nem terjeszkedhetünk.

A következő kör gyűlés Hidalmásra f. év december 30-ra tűzött ki. A nagy-almási kör szorgalmas működéséről a központi választmány elismerését fejezte ki.

Örömmel térünk most a b-hunyadi kör működésének ismertetésére, mely kör egyesületünk alapítása óta folytonosan kitartó tevékenységgel igyekezett kitűzött feladatát megoldani, s mint eddig egy a lefolyt egyesületi évben is ügybuzgalmával a vidéki körök mintaképpel szolgált.

A kör B-Hunyadon 1878. december hó 9-én tartotta első gyűlését, melyen elnöknek Kilyéni Endre b-hunyadi felső-népkolai tanító jegyzőnek pedig Bács György b-hunyadi elemi iskolai tanító választott meg.

Nyilvános tanításokat tartottak Fekete Lujza és Bács György; és pedig az előbbi a beszéd és értelem gyakorlat alapján az elemi leányiskola II-ik osztályában a világtájak ismertetését adta, az utóbbi pedig a III-ik elemi fiú osztályban Kolozsmegyét szemlélítette. Mindkét tanítás teljesen sikerültnek nyilvánított.

Ugyanezok Biader Laura ismertette: Matheos Vilmos: „Hogyan boldogulunk“ című munkáját, mely tanulságos ismertetés köztetészéssel fogadtatott.

Továbbá Csulak Lajos m-valkói tanító bírálta Kése Józsefnek: „Ki kell-e a gyermekek minden panasztát hallgatni?“ című értekezését. Végre Szentgyörgyi Lajos b-hunyadi tanító ellenbírálatot olvasott fel „miként neveljüka gyermekeket takarékoságra?“ című általa készített értekezés bírálatára.

A 2-ik gyűlés Kalota-Szt.-Királyt 1879. március hó 3-án tartatott meg. Nyilvános tanításokat tartottak ekkor Bihar István és V-ik elemi osztályban a természettanból, és Csoma Zsigmond a II. elemi osztályban a számtanból. Mindkét tanítás sikerültnek nyilvánított.

Ugyanezok Kilyéni Endre ismertette dr. Emerici Géza és Kárpáthi Endre, népkolai eská-mára írt földrajzát, mely népkolai használatra teljesen alkalmasnak találtatott. Továbbá Csulak Lajos értekezést olvasott fel a központi választmány által kiküldött következő tételtől: „Az ugynevezett házipar lehet-e népkolai tantárgy, s ha igen, mily mértékben s mily módon illeszkedik az bé a többi tantárgyak közé?“

Az értekezés bírálatra 3 tagu bizottságnak adatott ki.

Ugyanezen gyűlésen még felolvasást tartott Szabó Lázár m-valkói tanító, a választmány által kiküldött következő tételtől: „Az oly népkolában, a hol 2 külön tantárem s egy férfi s egy nő tanít van, nem szerint, vagy korostály szerint ezélszerűbb a növendékeket elválasztani?“

A kör e tételt megvitátván elfogadta előadónak azon véleményét, hogy a korostály szerint való elkülönítés a másikkal ezélszerűbb.

A 3-ik gyűlés, melyen a körnek mindenik tagja jelen volt, az 1879. év június 4-én B-Hunyadon tartatott meg.

E gyűlésen az elemi iskola V-ik osztályában az alkotmánytanból nyilvános tanítást tartott Kilyéni Endre, mely sikerültnek nyilvánított.

Továbbá Benedek János n-almási tanító köztetészében részesített értekezést olvasott fel: „Elemi iskolai viszonyaink“ című tételtől.

Ugyanezen gyűlésen bírálat olvasottat fel Csulak Lajosnak a házipar tanításról szóló értekezésére. E tétel a jelen közgyűlés tárgysorozatába is felvétezt.

Az előadatokban beszámolva testületünk szellemi munkásságáról, még csak az anyagieről kell röviden megemlékeznünk.

Testületünk pénztárának állásáról a következő jelentést adhatjuk:

I. Közpénztár.

1877—78-ik egyesületi évről áthozott:

1. Kézpénzben 38 frt 98 kr.

2. Tagsági díj hátrálékban 55 frt — kr.

3. Egy Fröbel-intézeti részvény névértékben 50 frt — kr.

Az áthozatok összege volt . . . 143 frt 98 kr.

Az 1878—79-ik egyesületi évben összes folyó bevétel 105 frt 30 kr.

Összes bevétel: 249 frt 28 kr.

Az 1878-79-ik egyesületi évben összes kiadás: . . . 132 frt 14 kr.

Maradvány és átvitel az 1879—

80-ik évre: 117 frt 14 kr.

E maradvány és átviteli összeg áll:

1. Egy Fröbel részvény névértéke 50 frt — kr.

3. Mult évről áthozott 55 tag díj hátrálékából 29 frt — kr.

3. A folyó évi esedékes tagsági díjakból hátrálék van 32 frt — kr.

4. Kézpénz 6 frt 14 kr.

Összesen átvitel: 117 frt 14 kr.

II. Tanszertálati pénztár.

Az 1877/8-iki évről áthozott kézpénzben 148 frt 52 kr.

Az 1878/9-iki évben összes bevétel kamatból 9 frt — kr.

Összes bevétel: 157 frt 52 kr.

Kiadás semmi sem volt s így ez összeg a jövő évre változatlanul átvitetik.

III. A „Család és Iskola“ pénztára.

A „Család és Iskola“-nak az 1879-ik polgári évben volt 287 előfizetője 4) 3 frt = 861 frt — kr.

10 előfizető a 2-ik félévre megszüntetvén a lapnak járatását ebből leszámítandó 4) 3 frt = 15 frt — kr.

Maradt bevételképen: 846 frt — kr.

1 tag csak a 2-ik félévre fizetett 1 frt 50 kr.

Összesen: 847 frt 50 kr.

Ebből oct. 21-ig kézpénzben begyűlt 426 frt — kr.

bevárando még: 421 frt 50 kr.

Az előfizetések után bevétel volt tehát 426 frt — kr.

Hirdetések és kamatból begyűlt 16 frt 01 kr.

Összes kézpénz bevétel: 442 frt 01 kr.

Ennek terhére eddig összes kiadás 343 frt 18 kr.

Van jelenleg kézpénzben: 98 frt 83 kr.

E kézpénz összegben kívül bevárando még: 421 frt 50 kr.

Van kézpénzben és bevárando összegben 520 frt 33 kr.

Kiadás lesz még az 1879-ik év végeig:

4 szám nyomtatási díja melléklettel együtt 93 frt 50 kr.

Nyomdai költség hátrálék fedezendő még 70 frt — kr.

4 szám expedíálása 4) 5 frt 20 frt — kr.

Rendkívüli kiadás 20 frt — kr.

Összes kiadás lesz még: 203 frt 50 kr.

Ennen összeget az 520 frt bevételből leszámítva, lesz a folyó polgári év végén pénztármáraké 316 frt 83 kr. (ha az előfizetők díjaikat pontosan beküldik).

Az egyes pénztárak bevételi és kiadási tételeinek tüzetes elősorolását a társzöke miatt itt

Dr. B. Máthé Dénes
fogorvos
plombeur és műfogmester
A hó **4-től** Maros-Vásárhelyt működik
a hó **20—25-ig**, innét hazatérve Ko-
lozsvárrt, állandó lakásán marad egész
tavaszig.
Atelierje Sétaterutcza Veres-báz.

Pályázati hirdetmény.

Beszterce-Naszód megyében a nagy-sajói járásba bekelezett önálló nagy község alakult Ragla községében 400 frt. kézpénz, 60 frt. lakbér és 20 frt. irodai általános rendszerezett közigazgatási állomás választás útján lévő bétöltendő, ennek elnyerése végett pályázati nyitást. Pályázni kívánók az 1871-dik évi XVIII. t. cz. 74. és 75 §-ai szerinti okmányaikkal és erkölcsi bizonyítványaikkal ellátott felfolyamodványait, folyó 1879-dik év december hava 15-éig, alólirt szolgabírói hivatalhoz beadni felhívának, később érkezőt felfolyamodványok figyelmen kívül hagyatván.

Kis-Budak, 1879, november-hó 1-én.

A nagy-sajói járás szolgabírója

BODÓ SÁNDOR.

Takarmányrépa

valódi oberndorfi kapható:

Tauffer Ferencz kereskedésében.

A LEGOLCSÓBB

TÜZIF

van a gőzfűtőgőz Kolozsvárt, a vasut mellett, a hol is

4 KÖBMETER EGY ÖLBE RAKVA

Hasáb. Kurtára felaprított

I-ső rendű bükfa 12 frt — kr. 13 frt 60 kr.

II-od " tölgy és bükfa 11 frt 20 kr. 12 frt 60 kr.

III-ad " hantott fa és más 9 frt 60 kr. 12 frt 60 kr.

a házhoz szállítva árulatik.

A valódi 4 köbméteres öle és ezeknek tömött rakásáról saját raktári helyiségben meggyőződést szerezhetni. Ha pedig a t. vevő azt kívánja, hogy a fa lakásán is öle rakassék, akkor önként még 25 kr. felülítendő.

Megrendelések elfogadhatók Vögel Károly úr felületében, valamint lakásomon: fapiacz-sor 2. számú házáll. (347) (6—8)

SZENTJÁNOSI FERENCZ.

Temesváry Mór

(369) cipő-gyára (4—5)

Budapest, király-utca 1-ső szám

Orczy-ház,

A téli szükségletre ajánl nagyban és kicsinyben:

Hölgyek számára:

Nemes pongyola cipőket minden színben sarkakkal és csokorral 1 frt 80 kr.

Eberlasztang vagy bőr-czugas topánokat magas vágással, a legfinomabb kiállítva 3 frt.

Czugas bőr-topánokat, erős chagrin, vagy bornyubőrrel veres nemes bőléssel, szorrelve. Dupla talppal, erős időben tartós 3 frt 40 kr.

Urak számára:

Topányokat, borny, vagy bagaria bőrből, szegzett és erőfűt duplatalppal igen erős 4 frt.

Topányokat orosz lakbőrűből, szegzett dupla talppal és srófmunkával, munkába és erős időben való 4 frt 80 kr.

Térdesizmákat, dupla bagaria bőrből háromszoros csavarral ellátott dupla talppal vízmentes 8 frt 80 kr.

Ugyanaz orosz lakb bagaria bőrből 12 frt.

Megrendelések postai utánvét, vagy az összeg beküldése mellett a legpontosabban megküldetnek. Kimerítő árjegyzék ingyen.

Főnyeremény esetleg 400.000 márka.

Szerencse-hirdetés.

Meghívás részvevésre a hamburgi államtól biztosított nagy pénzkiadásos nyeremény-sorsjegyben, a melyben 8 millió 900,000 markán felül

biztosan nyerhetni. Ezen előnyös pénzkiadásos nyereményei, mely tervszerűleg 94,000 sorsjegyet tartalmaz, a következők:

400,000 márka,			
Díj	250,000 márka	6 nyer. á	4000 márka
1 nyer. á	150,000	65 nyer. á	3000 "
1 nyer. á	100,000	213 nyer. á	2000 "
1 nyer. á	60,000	12 nyer. á	1500 "
1 nyer. á	40,000	2 nyer. á	1200 "
2 nyer. á	30,000	631 nyer. á	1000 "
2 nyer. á	25,000	773 nyer. á	500 "
5 nyer. á	20,000	950 nyer. á	300 "
2 nyer. á	20,000	26,450 nyer. á	138 "
1 nyer. á	15,000	3900 nyer. á	124 "
12 nyer. á	12,000	70 nyer. á	100 "
1 nyer. á	10,000	7800 nyer. á	94 és 67 "
24 nyer. á	8,000	7850 nyer. á	40 és 20 "
5 nyer. á	6,000	s már kevés hó alatt 7 osztályban fognak	
2 nyer. á	6,000	biztosan eldőlni.	
54 nyer. á	5000		

Az első nyeményhúzás hivatalosan van megállapítva s erre

az egész eredeti sorsjegy ára csak 3 frt 50 kr. o. ért.

a fél eredeti sorsjegy ára csak 1 frt 75 kr. o. ért.

a negyed eredeti sorsjegy ára csak 1 frt 88 kr. o. ért.

s ezen az államtól biztosított eredeti sorsjegyek (nem tiltott igérvények) az ár beküldése, vagy utánvétele mellett általam a legtovább vidékre bérmentesen küldetnek meg.

Minden résztvevő eredeti sorsjegye mellett megkapja a hivatalos p. szételt állított eredeti tervet ingyen, húzás után pedig a hivatalos nyemény-hajrástomot felhívás nélkül.

A nyemények kifizetését, vagy elküldését a résztvevőnek egyenesen, pontosan és szigorú titoktartással eszközölni.

Megrendelések egyszerűen postai utalvánnyal, vagy ajánlott levelekben tehetők.

Körem tehát a közeli házba végett megrendelésekkel f. é. november 15-ig

bizalmasan fordulni a következő céghez:

id. HECKSCHER SAMU,

bankár és váltó-irodája Hamburgban.

Csapó Sándor

NAGY-BAZÁRJÁBAN

saját természetmennyű

legnemesebb fajta almák

(396) folyvást kaphatók. (1—6)

Kiléja 20 krajczár.

Megjelent és Kolozsvárt

STEIN JÁNOS

m. k. egyetemi könyvkiadó s könyv- és zeneműárúsnál

kapható:

Második évfolyam!

L. egolcsóbb, legterjedelmesebb, legdiszesebb magyar szépirodalmi vállalat!!!

Egészen ingyenes heti- és divat-melléklapokkal!!!

Sokféle ingyenes műmelléklet!!

Gyönyörű jutalomképek!!

Már is több, mint 7000 példányban elterjedve!!

MEGRENDELÉSI FÖLHÍVÁS

„KÉPES CSALÁDI LAPOK”

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES

FOLYÓIRAT

MÁSODIK ÉVFOLYAMÁRA.

Az első évfolyam a 26-dik füzetével véget ért.

Ujult erővel, ujult kedvvel lépünk a „Képes Családi Lapok” második évfolyamába, azon reményben, hogy a magyar olvasó közönség tömörüljön fog lapunk körül.

Lapunkat a családok érdekeit szem előtt tartva fogjuk szerkeszteni úgy hogy legyen az igazi családi lap, szeretett, nélkülözhetetlen barátja minden művelt magyar családnak, hogy ne legyen a családtagok közt egy se, ki ne találjon benne valami kedvére való.

A második évfolyamnál előnyös változtatásokat, újításokat, javításokat eszközöltünk!

Először is: lesz a lapnak rendes melléklapja és divatlapja egészen ingyen, melyekről alább szólnunk.

A mi a tartalmi beosztást illeti: a főlapban közlünk érdekes elbeszéléseket, novellákat, költeményeket, tárczarajzokat, csevegéseket, ország- és népmisztetűt cikkeket, képeket az állat- és növényvilágból, úti- és vadászkalandozat, fővárosi és vidéki életképeket, életrajzokat, érdekes közleményeket a természettudományok, történelem, napi események stb. köréből, és pedig úgy, hogy ezek nagyobb része lehetőleg minden számban képviselve legyen, mi már eléggé tanuskodik lapunk változatosságáról.

Lesznek hosszabb közleményeink is, de a főszólt arra fektetjük, hogy az egyes cikkek nagyobb része rövid, egy — legfőkébb két közlésre terjedő legyen, hogy így egyrészt minél többfelé közelíthessünk, másrészt az olvasónak lehetővé tegyük, hogy a lapot azonnal élvezhesse, s ne kelljen várnia hónapokig, míg valami közlemény szerencsésen véget ér.

Közlünk egy mindig szigorúan megválasztott kitűnő regényt is, s ezek sorát Braddon a jeles angol regényíró

„A bankár úr titkai”

ezimű érdekesítő regényével kezdjük meg. A regényhez gyönyörű képek is lesznek.

Legkitűnőbb írónk és költőink ígértét birjuk, hogy jeles munkákkal fognak közreműködni lapunk minél érdekesebbé tételére.

Azonkívül szívesen nyitunk tért lapunk hasábjain tehetséges kezdők akár prózái, akár költői műveinek, s örvendeni fognak, ha minél többet mi vezethetünk be az irodalom kertjébe. Utasításunkat, tanácsunkat senki sem vonjuk meg.

Ismeretterjesztő közleményeink olyanok lesznek, hogy az oktatással egyidejűleg mulattassanak is, úgy, hogy az olvasó, mikor olvassa, azt

tanult is belőle.

Humoros közleményekre terjedelmes külön rovatunk lesz, melyben jóízű humoreszeket, ropogás adomákat, éleceket, furcsaságokat, bolondos kalandokat stb. közlünk. Több elsőrangú vadász-notabilitás „híhetetlen és mégis való” kalandjait fogja elhítozizálni.

Rendes rovataink lesznek: Mozaik, Orvosi tanácsadó, Hasznos tudnivalók.

A különféle talányoknak, melyek fejtegetése oly kellemes időtöltést szerez, oly nagy tért adunk lapunkban, mint egyetlen lap sem, s számos képtalányon, szám- és szövegtalányon, sakktalányon, tréfás kérdéseken, betű- és szótagtalányon kívül sok egészen újimű talány várja a közlést. A megfejtők közt értékes jutalmakat sorsolunk ki.

A „Szerkesztői üzenetek” rovatában a beküldött művek bírálata kívül szívesen szolgálunk fölvilágosítással minden hozzánk intézett kérdészközdésre.

Ennyit a főlapról.

A rendes heti melléklapban az elmúlt hétnek minden érdekes eseményét, tehát újdonságokat, tudnivalókat, lottóhúzásokat stb. közlünk. Itt közöljük a talányfejtéseket és megfejtők neveit is, valamint a kérdéseket és feleleteket, hol olvasóink részéről közlünk mindennemű kérdészközdést, s a feleleteket is rájuk bizzuk, célunk lévén ez által, hogy olvasóink egymással is, mint egy nagy család tagjai, mintegy szellemi összeköttetésbe jöjjenek, melynek központja a „Képes Családi Lapok” legyen.

Divatlapunk. Teljesen megérdemeli akarva azon érdeklődést, melyel az olvasóink lapunkat kitűntették, s egyszersmind minden tekintetben megfelelni akarva igényeiknek, a „Képes Családi Lapokhoz” egészen ingyen terjedelmes divatlapot is adunk, mely „Nővilág” cím-mel minden hónapban megjelenik, s gyönyörű divatképeken és azok magyarázatán kívül közöl fog a nők munkakörébe vágó cikkeket, érdekes apróságokat, kézi munkákat, társasjátékokat s egyéb unaloműző dolgokat, tanácsokat a szakácsművészet, gazdaságyi teendőik stb. köréből.

Minden negyedében pedig hozni fog egy gyönyörű színezett divatképet, (az első már az első számmal) s egyéb műmellékleteket.

A heti melléklapban bő rovatot nyitunk az oly üdvös „Házi iparnak” is.

Képeink olyanok lesznek, hogy a legelső külföldi vállalatokéval is kiállják a versenyt.

Igen sok eredeti képet hozunk a magyar életből, melyeket első művészeink rajzolnak, s Morelli G. a külföldön is nagy hírnévének örvendő művészeink metsz.

A lapban közölt képeken kívül ezután is adni fognak ingyenes külön műmellékleteket, s az első:

Mátyás király visszatérése a vadászatról Vajda-Hunyad várába

már az első füzetével szétküldetnek

Azonkívül különös kedvezményképen, de csak előfizetőink határozott kívánatára, szolgálunk négy nagy olajsínyomatú képpel:

„A NÉPDAL” s ennek párképe „A MONDA”

(Kicsinyített képét az 1. sz. közöljük.)

„A CSÁRDA ELŐTT” s ennek párképe „A PÜLYKA-TOLVAJ”

Mind a négy gyönyörű képet kizárólag lapunk számára készíté Jankó János kitűnő művészeink, kizárólag csak lapunk előfizetői szereshetik meg.

E képeket (nagyságuk 62—78 cm.) igen díszes, széles arany keretben teljesen elkészítve előfizetőinknek darabonként 4 frt kedvezményáron adjuk. Vidéki előfizetőinknek csomagolási díj fejében 50 krral többet kerül.

A „Képes Családi Lapok”-ból minden 14. nap egy 36—40 oldalos szép színes borítékkal ellátott füzet jelen meg — melynek ára csak 30 kr.

Az elmondottakból mindenki meggyőződhetik, hogy oly előnyöket, mint a „Képes Családi Lapok”, egyetlen lap sem nyújt előfizetőinek, s hogy a „Képes Családi Lapok”, mint nem csak legterjedelmesebb, legcinosabb, de mint legolcsóbb lap is teljesen megérdemli azt a pártolást, melyben részesül.

Azon reményben vagunk, hogy a magyar olvasó közönség méltányolni fogja törekvéseinket, s tömegesen csoportosul lapunk köré.

Budapest, 1879. október 1-én.

A „Képes Családi Lapok”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Megrendelések egyenesen

Stein János

könyv- és zeneműkereskedésében

intézendők Kolozsvárra,

a hol mindenik füzet azonnal kapható s a pontos szétküldésről gondoskodva lesz.

(393)

Árverezési hirdetmény.

(2—3)

Bibarczfalva község közbirtokossága részéről, ezennel közhírré tetetik, hogy az ugynevezett Borhegy nevű borvízkútát — mely a legközelebbi vasúti állomás Agostonfalvától 1 órai távolságra van, a mellette levő 14 öl hosszú, 6 öl széles emeletes borvíz raktárral, az ugyanazon telken levő 300 □ öl kertet, 5 — öt egymásután következő évekre, a birtokosság 1879, november 15-dik napján d. e. 10 órakor, nyílt árverezésem a többet ígérőnek haszonbérbe adja. Árverezni lehet zárt ajánlattal (Offer-tel) is. Az árverezési feltételei pontok irtt falva közhírájánál, bár mikor megtekinthetők.

Kelt Bibarczfalván, 1879. augusztus 28-kán.

BENEDEK ELEK,

BENEDEK KERESZTÉLY.

b. elnök.

kör- és b. jegyző.

HUTFLESZ KÁROLY

(42) KOLOZSVÁRT, (43—*)

megvásárol mindennemű magyar és osztrák állampapírt, sorsjegyet, arany- és ezüst pénzemeteket, s leszámított escomptirt) mindenféle nyeményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratú idő előtt, s eszközöl minden bel- és külföldi helyeken történendő bármily összegű fizetéseket.

AJÁNLJA DÚSAN ELLÁTOTT

FÜSZERTÁRÁT, BÖRKERESKEDÉSÉT,

ugy saját gőz- (henger)- malmi

LISZET,

ugy szintén kitűnő minőségű

fagygyugyertya és szappan-gyártmányait.